

ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE

Potřebujete sehnat nové zaměstnance? V České republice téměř nads lidský úkol. Podle dostupných statistik úřadu práce ze září 2019 se míra nezaměstnanosti drží třetí měsíc v řadě na úrovni 2,7 %. To je samo o sobě velmi nízké číslo a jedná se dokonce o nejnižší míru nezaměstnanosti v rámci celé EU. Pokud se rozhodnete nabrat nové zaměstnance, budete nejspíš nuceni poohlédnout se po někom ze zahraničí. Připravte se, že zaměstnávání cizinců v českých podmínkách je nákladný a zdlouhavý proces. Ten se vám pokusíme přiblížit v 7 stručných a přehledných bodech.

1 PRÁVNÍ RÁMEC ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ

Problematiku zaměstnávání cizinců upravuje primárně **zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců**. Ten obsahuje obecné podmínky vstupu cizince na území, právní úpravu zaměstnaneckých karet i samotný proces získání zaměstnanecké karty. Druhým důležitým právním předpisem je **zákon č. 432/2004 Sb., o zaměstnanosti**. Část čtvrtá zákona se věnuje zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí. Mimo jiné jsou v ní stanoveny informační povinnosti zaměstnavatele a podmínky povolení k zaměstnání cizince. Pokud se Vám podaří celým procesem úspěšně projít a cizince zaměstnat, samotný pracovněprávní vztah se bude řídit **zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce** za stejných podmínek, jako u běžného českého zaměstnance.

2 KDO JE POVAŽOVÁN ZA CIZINCE?

Za cizince zákony, které upravují zaměstnávání cizinců, považují tzv. **občany třetích zemí**. Občanem třetí země je občan státu, který není členem EU a není zároveň občanem Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska. Volný pohyb osob, mezi které patří i zaměstnanci, je vedle volného pohybu zboží, služeb a kapitálu, jednou ze základních svobod EU. Občané EU tedy mají v České republice přístup na trh práce za stejných podmínek jako čeští občané.

3 VOLNÝ PŘÍSTUP NA TRH PRÁCE

Občanů cizích států s volným přístupem na trh práce je celá řada. Nejvýznamnější a největší skupina jsou **občané členských států EU**. Volný přístup na trh práce však mají i některé vybrané skupiny cizinců ze třetích zemí, např. absolventi českých středních a vysokých škol, držitelé povolení k trvalému pobytu atd. Úplný výčet naleznete v § 98 zákona o zaměstnanosti. Co to přesně znamená? Takového cizince můžete zaměstnat, aniž by potřeboval jakékoliv další povolení k zaměstnání.

4 ZAMĚSTNANECKÁ KARTA

Pokud na cizince nedopadá žádná z výjimek, které jsou popsány v předešlém bodě, musí získat zaměstnaneckou kartu. Existují i některá další pobytová oprávnění, která cizince opravňují k práci na území ČR (např. modrá karta

pro vysoce kvalifikované zaměstnance), ale zaměstnanecká karta **je jednoznačně nejrozšířenější**. Postup pro její vyřízení je zjednodušeně následující: zaměstnavatel na úřadu práce nahlásí nové volné pracovní místo, vyhledne si cizince, se kterým si domluví podmínky spolupráce a cizinec následně podá žádost o zaměstnaneckou kartu. Podrobně je vše uvedeno v § 42g zákona o pobytu cizinců. O vydání zaměstnanecké karty rozhodne Ministerstvo vnitra ve lhůtě 60 dnů.

5 TEST TRHU PRÁCE

Významná je povinnost zaměstnavatele nahlásit volné pracovní místo na úřadu práce. Tuto povinnost zaměstnavatel splní vyplněním „Hlášenky volného pracovního místa“ a jejím zasláním na příslušný krajský úřad práce. Hlášenka musí obsahovat charakteristiku pracovní pozice včetně nabízené odměny. Teprve poté, kdy se během 30 dnů nepodaří úřadu práce sehnat vhodného kandidáta, je pracovní místo zařazeno do **Centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty** a místo může být nabídnuto cizinci. Jedná se o ochranu českého pracovního trhu před tím, aby cizinci neobsazovali pracovní místa, o která mají zájem čeští zaměstnanci.

6 NESPOLEHLIVÝ ZAMĚSTNAVATEL

Pro každého, kdo uvažuje o zaměstnání cizinců, je důležité seznámit se i s právní úpravou tzv. nespolehlivého zaměstnavatele. **Pokud se zaměstnavatel stane nespolehlivým, nemůže zaměstnávat držitele zaměstnaneckých karet**. Za nespolehlivého je považován zaměstnavatel, který není tzv. osobou bezdlužnou, kterému v posledních 4 měsících byla uložena pokuta za výkon nelegální práce nebo který je v likvidaci atd. Úplný výčet důvodů naleznete v § 178f zákona o pobytu cizinců.

7 AKTUÁLNÍ ZMĚNY

Stejně jako řada jiných českých právních předpisů, zákon o pobytu cizinců zákonodárci bohužel velmi často mění a pro zaměstnavatele je obtížné držet s jednotlivými novelami krok. Např. novelou ze srpna 2017 se do zákona dostal již zmiňovaný institut nespolehlivého zaměstnavatele. Zatím poslední novela účinná od 31. 7. 2019 zavedla pro zaměstnavatele důležité pravidlo. **Cizinci, kteří obdrží zaměstnaneckou kartu, mohou změnit zaměstnavatele nejdříve 6 měsíců od právní moci rozhodnutí o vydání zaměstnanecké karty**. Je to ochrana před tím, aby zaměstnavatel za vynaložení velkých nákladů nepřivedl do ČR zaměstnance, který brzy odejde pracovat jinam. Z pohledu těch, kdo zaměstnávají cizince nebo o tom aktuálně uvažují, jde jistě o pozitivní změnu.

KONTAKT

Advokátní kancelář bnt je součástí mezinárodní advokátní kanceláře bnt attorneys in CEE, v Praze působí již od roku 2003 a v současné době tvoří její rostoucí mezinárodní tým více než 40 odborníků, kteří poskytují právní, účetní a daňové poradenství jak zahraničním investorům, tak českým klientům ve všech oblastech obchodního práva.

bnt attorneys-at-law s.r.o.
Slovanský dům (B/C)
Na příkopě 859/22
110 00 Praha 1;
T: +420 222 929 301
E: info.cz@bnt.eu